

Arbetet med påverkan, status och risk i Sverige Vattenförvaltningscykel 3 (2016-2021)

- Metod och utfall

Teresia Wällstedt, Vattenmyndigheterna

Teresia.wallstedt@lansstyrelsen.se

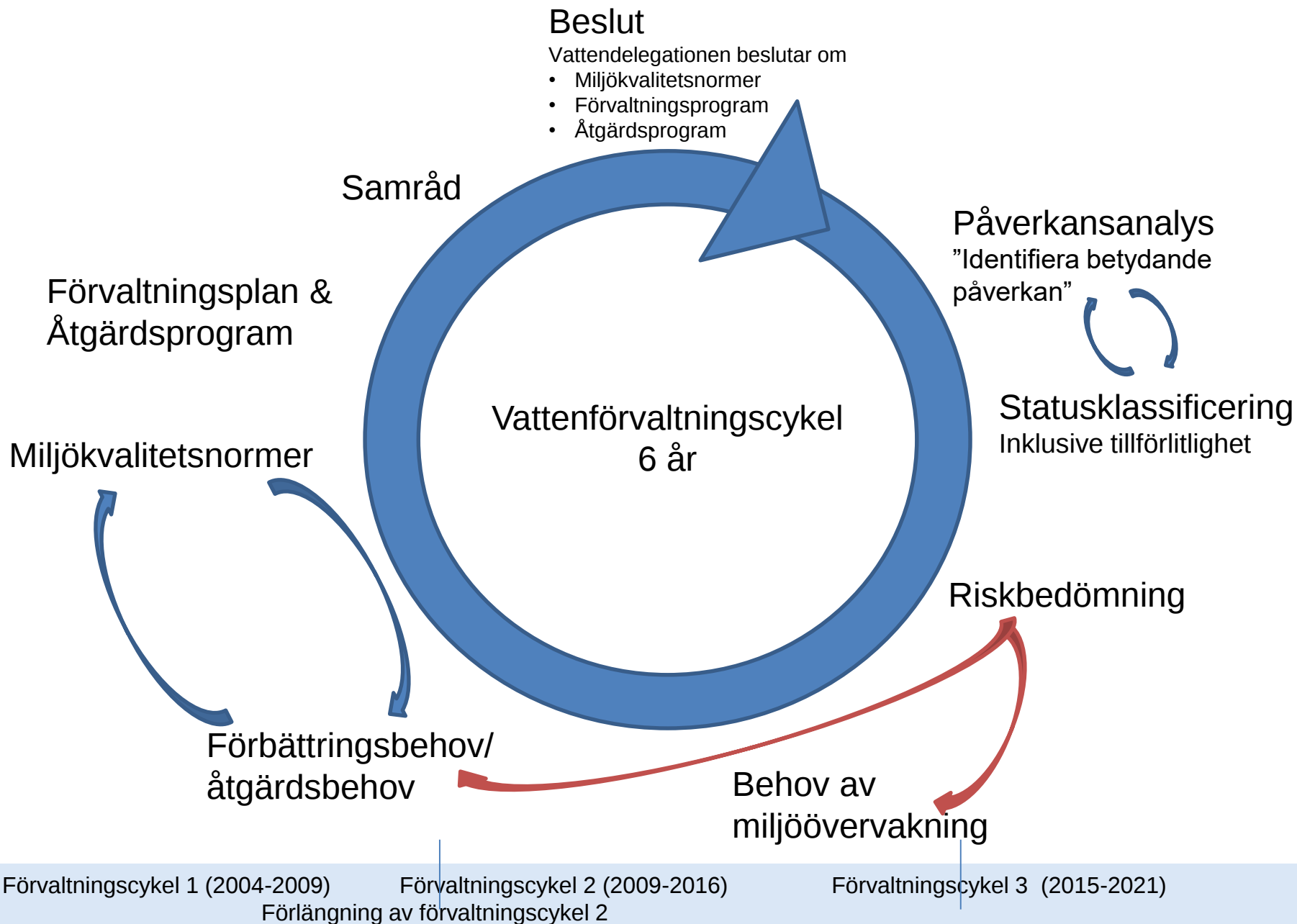
Upplägg

- Kort om vattenförvaltningens arbete i tredje cykeln
 - Bedömning av betydande påverkan
 - Statusklassificering
 - Riskbedömning
- Utfall
- Analys och reflektioner

Avgränsning

- Endast för de ämnen som modellerades med MACRO-SE
- Endast baserat på påverkanstyperna ”diffusa källor – jordbruk” och ”Punktkällor – andra signifikanta = växthus”

Arbetet sker i många steg, i 6-årscykler

Betydande påverkan

Vägledningar och liknande

- HaV, utkast från december 2017.
 - Miljögifter i ytvatten – riskbedömning och identifiering av betydande påverkan.
- Vattenmyndigheterna (i samarbete med beredningssekretariaten)
 - Metod för bedömning av betydande påverkan i ytvatten – vattenförvaltningscykel 2016-2021
- SGU
 - Metod för kartläggning och påverkansbedömning av grundvatten
- Vattenmyndigheterna
 - Kompletterande riktlinjer

Påverkansbedömning

Betydande påverkan

”påverkan från mänsklig verksamhet som, ensam eller tillsammans med övrig påverkan, kan medföra att en ytvattenförekomst riskerar att inte uppfylla kvalitetskrav...”

För växtskyddsmedel

- Utgick från CKBs MACRO-analys (inkl. justeringsfaktorer)
 - Betydande påverkan sattes för en substans i en vattenförekomst i de fall (justerad) simulerad halt överskred bedömningsgrunden (årsmedelvärde) för minst en månad i minst ett delavrinningsområde. Efter diskussion med HaV och CKB.
 - Med länsvis bedömning av rimlighet
- Länsvis bedömning för län som inte var med i modelleringen – utifrån lokal kunskap och tidigare statusklassificering
- Länsvis bedömning för växthus
- Länsvis bedömning för övriga påverkanskällor (t.ex.) förorenade områden

Statusklassificering och riskbedömning

Vägledningar och liknande

- HaV rapport 2016:19
 - Miljögifter i vatten – klassificering av ytvattenstatus
- HaV, utkast från december 2018
 - Statusklassificering och hantering av osäkerhet
 - Ekologisk status utom SFÄ (Särskilda förorenande ämnen)
- Vattenmyndigheterna (i samarbete med beredningssekretariaten)
 - Miljögifter i ytvatten – Vattenmyndigheternas kompletterande riktlinjer för statusklassificering och riskbedömning under vattenförvaltningscykel 3
- SGU
 - Vägledning Vattenförvaltning av grundvatten
- Vattenmyndigheterna
 - Kompletteringar genom samordningsmöten mm

Statusklassificering, inkl. tillförlitlighet

Statusklassificering

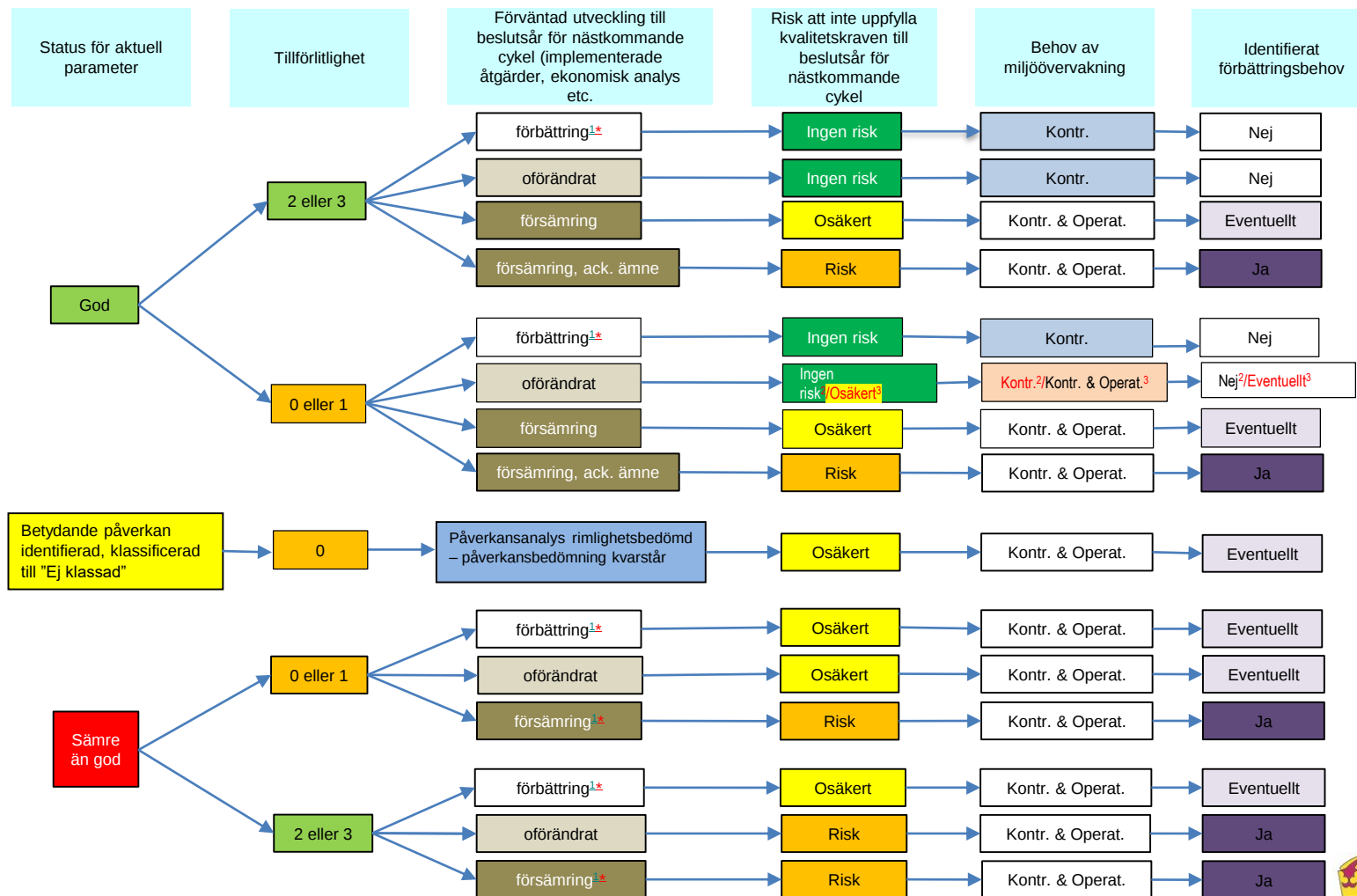
- Utgår från mätdata
 - Ytvatten: Årsmedelvärde (koncentration) jämfört med bedömningsgrunder i HaVs föreskrift (HVMFS 2013:19)
 - Grundvatten: Halt för ett enskilt bekämpningsmedel eller summahalt för flera bekämpningsmedel enligt SGUs föreskrift (SGU-FS 2013:2)

Tillförlitlighet

- Baserat på tabellerade kriterier för tillförlitlighet, framtagna av Vattenmyndigheterna, som kompletterande riktlinjer
 - Antal mätningar, representativa stationer, representativ provtagningsperiod osv.

Riskbedömning - ytvatten

^{1*} Inkluderar även trend av ackumulerande ämne

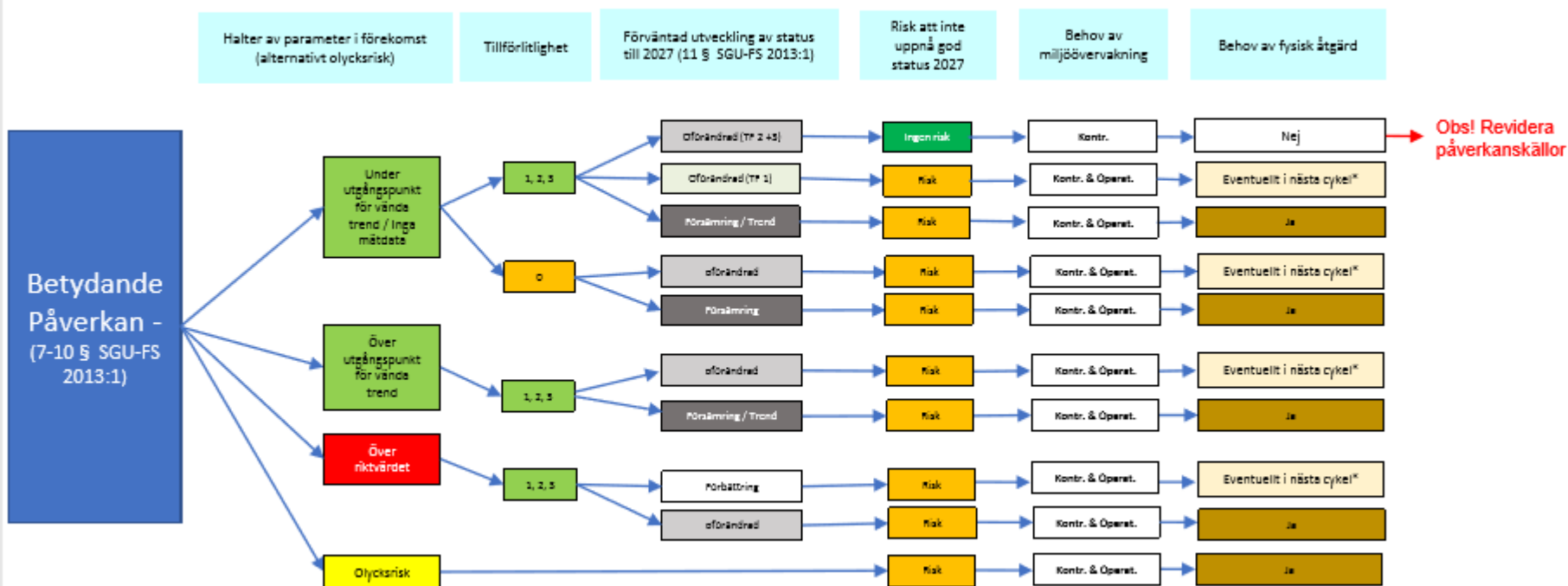
² Ingen betydande påverkan identifierad

³ Betydande påverkan identifierad

Riskbedömning - grundvatten

Riskbedömning av grundvatten (ii) – när behövs åtgärd och när övervakning?

* Mer utredning och operativ övervakning behövs innan behovet av fysisk åtgärd kan säkerställas.

Preliminärt utfall för ytvatten

Substans	Betydande påverkan – diffusa källor jordbruk (antal)	Betydande påverkan – andra signifikanta = växthus (antal)	Status god (antal ^a)	Status sämre än god (antal ^a)	Osäker risk (antal)	Risk (antal)
Bentazon			82			
Diflufenikan	381		85	5	318	4
MCPA	343		111		331	
Metribuzin	67		109		63	
Metsulfuronmetyl	11		99		11	
Sulfusulfuron			95			
Imidaklopid	11	11	20	11	7	15
"pressure_pesticides"	123				---	---

^{a)} Här ingår alla klassificeringar, även då påverkanstypen är en annan, t.ex. förorenade områden

Preliminärt utfall för grundvatten

Med påverkanstypen "Diffusa källor – jordbruk"

Parameter	Betydande påverkan (Antal)	God status (antal)	Sämre än god status (antal)	Antal i risk med övervakningsbehov	Antal i risk med åtgärdsbehov
Pesticides single	100	92	8	91	10
Pesticides sum	22	21	0	20	0

Osäker risk → övervakningsbehov

”Full koll på våra vatten”

- Pågående samarbetsprojekt mellan VM, HaV och NV (för miljögifter)
- Slutmål; Ett riskbaserat övervakningsprogram anpassat för vattenförvaltningens behov
- Delmål; Identifiera övervakningsbehov

Liten analys och reflektioner

- Många vattenförekomster fick betydande påverkan, jämfört med andel som klassificeras till sämre än god status.
 - Påverkansbedömningen överskattar sannolikt problemet
 - Men vi har ingen annan metod som skulle varit bättre
- Mer övervakning behövs för att vi bättre ska kunna avgöra när vi får betydande påverkan och ej
- Fortsatt arbete ger förhoppningsvis förbättrad metod

Tack för er uppmärksamhet